

Letna naročnina lista: —

Čelo leto . . . K 50—

Pol leta . . . 26—

Četrť leta . . . 13—

Letna naročnina jugoslavije:

Čelo leto . . . 66—

Posamezne številke

za štiri strani 60 v.

Uredništvo L. upravništvo:

Maribor, Koruška ulica

št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila se računajo po K 1.00 od enoredne polovice pri večkratnih oznanilih — popust —

„Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo se ne odgovarja za govorniki vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

33. številka.

Maribor, dne 29. marca 1920.

Letnik XII:

† Dr. Avguštin Stegenšek.

F. K o v a č i č.

V naravi se poraja novo življenje, sred mladega brstja in cvetja pa smo na samo Ovetno nedeljo položili v grob izmučeno, onemoglo, po dolgi bolezni izjedeno telo, posodo velikega duha. V skritem zatišju je potekalo zadnja leta to življenje, posvečeno popolnoma znanosti in umetnosti v najplemenitejšem pomenu teh dveh besed. Komaj je dospelo do poldneva človeškemu bitjem odmerjenega dneva pozemeljskega življenja, in ugasnilo je.

S smrtjo dr. Stegenška je zadela našo znanost in lavantinsko bogoslovno učilišče nedopovedljiva izguba. Mož s takimi talenti, s tako čisto vnemo za znanstvo, plodovitimi idejami in velikopoteznimi načrti bi bil dika vsaki univerzi. Kaj je predstavljal dr. Stegenšek, se bo morda bolj čutilo sedaj, ko ga ni več, kakor poprej, ko je delal in študiral v svoji sobici. Ustvaril je mnogo, dasi je čakal le 45. leto svoje dobe in so mu v polnosti moške delotvornosti odpovedale fizične moči.

Narodil se je 7. julija 1875 v župniji Sv. Lenarča nad Laškim. Nadarjenega dečka so starši poslali na gimnazijo v Celje, a že leta 1888 je bil sprejet v dijaško semenišče v Mariboru ter je kot semeniški gojenec dovršil leta 1895 ondi maturo z izvrstnim uspehom. Kot dijak je bil vedno vzornega vedenja in je nenavadno veliko čital, ne zakotnih romanov, marveč le resne reči svetovnih literatov, tako si je pridobil ono široko duševno obzorje, ki mu je bilo lastno.

V jeseni istega leta je stopil v mariborsko bogoslovno učilišče. Kot bogoslovec je istotako izvrstno študiral ter se je v prostem času poleg obveznih predmetov mnogo pečal že takrat z zgodovino umetnosti. Njegova vnema za zgodovinski študij bi mu bila kot bogoslovcu 4. leta skoraj prinesla veliko nesrečo. Takrat so v stolnici postavljali nov oltar Srca Jezusovega. V starem oltarju so našli veliko marmornato ploščo z rimskim nagrobnim napisom, prenesli so jo v bogoslovnico, kjer jo je Stegenšek tako dolgo obračal in ogledoval, da se je plošča spodrsnila in mu pritisnila nogo, malo da mu je ni zdrobila. Tovariši so ga morali na rokah nesti v njegovo sobo.

Kot bogoslovec tretjeletnik je bil 25. julija 1898 posvečen v mašnika, po dovršenih bogoslovnih študijah so ga naslednjega leta poslali v dušno pastirstvo kot duhovnega pomočnika v Selnico ob Dravi.

A ostal je tukaj le nekaj tednov. Njegovi predstojniki so poznali njegove velike sposobnosti in so ga priporočili škofijstvu, ki ga je v jeseni 1899 poslalo v Rim v Campo Santo, kjer se je pod vodstvom blagega rektorja Antona de Waala vglobil v arheološke in umetniške študije. Večno mesto s svojim velesvetovnim obzorjem, z velikimi historičnimi tradicijami ter ne štejnimi spomeniki in umotvori je bilo ravno primeren kraj, da dobi Stegenšek peleten duh primerno hranil. Ostal je v Rimu tri leta ter prepotoval več ali manj vse znamenitejše kraje klasične Italije. Že za svojega bivanja v Campo Santo je objavil več arheološko-umetniških sestavkov, deloma v knjigi „Stromation archeiologikon“ o priliki drugega arheološkega kongresa v Rimu, deloma v listu „Römische Quartalschrift“ in „Oriens christianos“. Istočasno je začel pisati tudi v mariborski bogoslovni list „Voditelj“. Že v prvih dveh kratkih sestavkih l. 1900 o škofijskem muzeju in

v poročilu o drugem mednarodnem shodu krščanskih arheologov v Rimu podaja programatično perspektivo. L. 1901 je nastopil v „Voditelju“ že z večjim spisom o baziliki sv. Križa v Rimu in odslej do l. 1915 ni letnika tega lista, ki bi ne imel večjih ali manjših prispevkov izpod Stegenškovega peresa.

L. 1902 se je vrnil iz Rima ter je v jeseni začel predavati cerkveno zgodovino in umetnost na mariborskem bogoslovnem učilišču; cerkvenega prava, ki je združeno s to stolico, prva leta ni predaval. Kot mlad profesor se je obenem pripravljal za stroge izpite, ki jih je polagal na graški filozofski fakulteti, kjer je 19. decembra 1906 bil promoviran za doktorja modroslovja.

Njegova nadarjenost in delavnost je bila naravnost občudovanja vredna. Poleg priprav za rigorozne in za predavanja kot novinec v profesuri je še dobil časa, da je spisal in že l. 1905 izdal lepo knjigo „Dekanija Gornjegrajska“. Ta knjiga tvori I. zvezek monumentalnega dela „Cerkveni spomeniki Lavantinske škofije“, ki je pa žalibog obtičalo pri II. zvezku.

Dasiravno še mladeniško delo, vendar „Dekanija Gornjegrajska“ otvarja povse nove vidike in tvori uprav preobrat v naši dotedanji historiografiji.

Še ni bila dotiskana „Dekanija Gornjegrajska“ že je vzel v delo dekanijo konjiško, ki jo je opisal v krasni in obsežni knjigi, ki je izšla l. 1909 kot drugi zvezek prej omenjenega zbornika, ki mu je v tem zvezku razširil področje, ker je v knjigo sprejel tudi svetne umetnine in spomenike, vsled tega je celemu delu dal naslov „Umetniški spomeniki Lavantinske škofije“. Sprememba in napredek se kaže tudi v tem, da je v konjiški dekaniji podal veliko več historičnega gradiva, kakor v gornjegrajski.

V obeh zvezkih je pohranjeno ogromno truda in znanja. Tu ni bilo dovolj, črpati iz arhivalnih virov, marveč trebalo je potovati od kraja do kraja, opazovati, risati, pisati in fotografirati.

Osební trud kajpada ni bil niti od blizu plačan, marveč žalostno je, da v javnosti ni našlo delo onega odziva, kakor bi ga zaslužilo. Zmisel za historično-umetniške reči stoji v eventualiteti našega širjega izobraženstva dokaj nizko. Konjiškemu okrajnemu zastopu se je n. pr. predložila prošnja, naj delu podeli kako podporo. V kaki drugi deželi bi se tako delo naročilo za vse šole in pokrili vsi stroški, pri nas je takratna večina okrajnega zastopa („nemška“ seveda v popolnoma slovenskem okraju!) hladno odbila prošnjo in čez delo prezirno šla na dnevni red!

Dr. Stegenšek je sodeloval tudi pri „Zgodovinskem društvu“, ki se je ustanovilo l. 1903 in je l. 1904 začelo izdajati svoj „Casopis“. Med drugim v „Casopisu“ objavljenem gradivom so zlasti omeniti temeljite razprave o razvoju župnijskih mej in o deželsko-sodni razdelitvi v konjiški dekaniji (l. 1907), o najstarejši zgodovini gornjegrajskega okraja (1910), pa o ptujskem škofu Juliju Valonsu (1913). Za prvo razpravo se je zanimala celo cesarska akademija na Dunaju.

Istočasno je objavljial razne spise tudi v nemškem jeziku v graškem „Kirchenschmuck“, v „Mitteilungen“ c. kr. centralne komisije, ki ga je imenovala za svojega konservatorja, ter v „Zeitschrift für öster. Volkskunde.“

V slovenskem slovstvu nekaj čisto novega in velepomembnega je bil list „Ljubitelj krščanske umetnosti“, ki ga je dr. Stegenšek začel izdajati pod lastnim uredništvom l. 1914. Kruta vojna je zadušila tudi to žlahtno cvetko.

Izdajanja tega lista smo se veselili tem bolj — ker se je s tem dr. Stegenšek zopet povrnil k svojemu pravemu predmetu: k umetnosti in nje zgodovini.

Po l. 1911 se je namreč v njegovi notranjosti vršil polagoma zanimiv duševni proces. Obsežna študija o zgodovini križevega pota, ki jo je l. 1912 objavil v „Voditelju“ in potem v ponatisu, je obrnila njegovo pozornost na Jeruzalem in sploh na sv. deželo, kamor je potoval l. 1913 za več tednov. Kakor je bilo to važno za obogatitje njegovega znanstvenega zaklada, tako je bilo usodno zanj v gospodarskem oziru. Gnala ga je v Jutrovo le vnema za znanstvo in bil je prepričan, da dobi od avstrijskega učnega ministrstva podporo. Drugi so jo v obilni meri dobili celo za kratkočasne izlete, dr. Stegenšek je ni dobil za resne študije. Izčrpal je tedaj svoje imetje, ki ga je dobil po svojem rajnem dobrotniku, župniku Dupelniku pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini.

Jeruzalemska pot pa je še v drugi smeri uplivala nanj. Zaril se je v topografijo jeruzalemsko, potem je prešel na simboliko jeruzalemskega templja, vse to pa ga je spravilo na pot biblične eksegeze in v neki mistični alegorizem v razlagi sv. Pisma. Ta vprašanja so osvojila zadnja leta vse njegove velike duševne sile. Prijatelji, katerim je fragmentarično priobčil posledke svojih skrivnostnih študij, so skeptično zmajevali z ramami, on pa je bil trdno prepričan, da odpre biblično eksegezi nova pota. Proučevanju domače umetnosti in zgodovine je ta stranski kolovoz bil gotovo na škodo.

Zatopljenega v te ideje ga je zasačila že lansko leto zahrbtna bolezen — sušica, ki si je že dalj časa pripravljala svojo žrtev. Dasiravno čisto oslabele, vendar ni hotel pustiti svojih knjig. Meseca novembra 1919 ga je končno bolezen vrgla na bolniško posteljo. V bolezni je vzdihoval večkrat: „Mene ni škoda, škoda je pa idej, ki jih pustim nedovršene.“ Amputacija noge mu ni mogla rešiti življenja. Dne 26. marca zjutraj se je preselil iz sanatorija v svoje stanovanje, nato je srejel sv. obhajilo, ob 1/2. uri popoldne pa je mirno v Gospodu zaspal, na praznik Žalostne Matere božje, katere ikonografijo je svoj čas s toliko ljubeznijo študiral.

Dr. Stegenšek je bil mož izrednih talentov, finega umetniškega okusa, železne delavnosti, visokih koncepcij, velikopoteznih načrtov, plodovite domišljije, obsežne učenosti in občudovanja vredne načitanosti, zraven pa priprostega in pobožnega srca. Zasluži pač temeljitejšo in obsežnejšo študijo, katere v tem kratkem času in na tem mestu nismo mogli podati.

Sklenimo z besedami iz pokojnikove oporoke: „Moje prijatelje in učence po škofiji pa prosim, da bi mohlí za mene pri sv. maši, da bi me ljubi Bog kmala rešil ognja vic, da se ž Njim združim, po katerem hrepenim z dušo in srcem — k Očetu in Sinu in Sv. Duhu, da se veselim v družbi moje matere Device Marije in vseh nebeščanov.“

Dne 6. in 7. aprila v Ljubljano! Shod zaupnikov VLS.

V torek in sredo po Veliki noči bo zborovala v Ljubljani naša Vseslovenska Ljudska Stranka in Jugoslovanska Kmetiska Zveza. Velike naloge bodo pač imeli rešiti delegati in zaupniki naših krajevnih organizacij stranke. Zborovanja se bodo vršila po tem redu:

1. Sestanek delegatov posameznih organizacij. Dne 6. aprila, dan pred shodom zaupnikov, bo sicer delegatov, katerega se udeležijo organizacije vsaj po enem delegatu. Organizacije pozivljamo, da javijo svoje delegate. Po možnosti bomo poskrbeli za prenočišča, ki se sedaj v Ljubljani silno težko dobe.

2. Shod zaupnikov Vseslovenske Ljudske Stranke. Dne 7. aprila bo v Ljubljani v veliki dvorani Uniona shod zaupnikov V. L. S. Organizacije so že po ogromni večini izvolile v smislu novega poslovnika svoje zaupnike. Kjer tega še niso storile, prosimo, da nemudoma izvolijo zaupnike in jih naznanijo tajništvu stranke. Shod bo izredne važnosti. Vse organizacije pozivamo že sedaj, da drže disciplino in se shoda po svojih odposlancih gotovo udeležijo.

3. Občni zbor Jugoslov. Kmetске Zveze. Na dan shoda zaupnikov, dne 7. aprila popoldne ob 4. uri, bo v Unionovi dvorani občni zbor Jugoslovanske Kmetске Zveze. V smislu poslovnika se ga morajo udeležiti vse okrajne Kmetске Zveze po svojih odposlancih. Na dnevnem redu bo več za naš

kmetски stan zelo važnih stvari. Zato je dolžnost vseh Kmetских Zvez, da bodo na obnem zboru zastopane. Občnega zbora se udeležita tudi poljedelski minister Roškar in poverjenik za kmetijstvo g. Jan. Vabljeni so na občni zbor tudi zastopniki KZ, ki se bodo udeležili shoda zaupnikov.

Pozivamo vse krajevne organizacije na Slovenskem Štajerju, v Prekmurju in v Mežiški dolini, da nemudoma določijo osebe, ki se bodo udeležile dne 6. aprila sestanka delegatov in da bo dne 7. aprila veliko zborovanje VLS res številno obiskano. Vsaka organizacija je obvezna, da pošlje vsaj enega zaupnika dne 7. aprila. Krajevne organizacije Kmetске Zveze iz Posavja, celjske, laške in šmarske okolice ter iz Savinjske doline naj pošljejo, kolikor mogoče mnogo zavednih mož-zaupnikov v Ljubljano. Glejmo, da bomo častno zastopani. Naznanite nemudoma tajništvu Kmetске Zveze v Mariboru imena vseh delegatov in zaupnikov, ki bodo šli v Ljubljano. Vsak zaupnik bo dobil vabilo iz Ljubljane. Če kdo ne dobi vabila, naj to naznani tajništvu VLS v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna.

Krajevni in okrajni odbori Kmetских Zvez naj javijo našemu tajništvu predloge, o katerih želijo, da jih obravnavamo na strankinem obnem zboru.

Voditelji krajevnih organizacij, pojdite nemudoma na delo! Skličite seje in nam poročajte!

Vsi vodilni somišljeniki dne 6. in 7. aprila v Ljubljano.

Internacionala — zaščitnica nemštva.

Socijaldemokratska stranka je že pod žezlom stare Avstrije prodajala svojo internacionalo, vendar ta internacionala je bila le frazerski plašč za pan-germanizem. Le v onih časih, ko se je že bližal padec starke Avstrije, so se postavila tudi socijaldemokratska glasila na svoje programno stališče internacionala in tirjala tudi za Jugoslovane v Avstriji večjo samostojnost in narodno svobodo. Prišlo je do zaželjenega razsula Avstrije, nastale so kar čez noč nove države in med temi tudi naša Jugoslavija. Ko smo pričeli z državno zgradbo trobratske nam jugoslovanske kraljevine, smatralo so tudi vse stranke v Jugoslaviji socijalno demokracijo kot državotvorni element. Jugoslovanski socijalistični stranki se je odkazalo vladno mesto v Beogradu in v Ljubljani.

Vsakdo je bil uverjen, da bodo tudi naši jugoslovanski socijalisti se postavili na odločno jugoslovansko stran. Vendar v upu glede delovanja in postopanja socijalistične stranke v jugoslovanskem smislu smo danes bridko varani in razočarani.

Socijalistična stranka se v Jugoslaviji ni le postavila na svojo programno internacionalno stališče, ampak postala in prevzela je pri nas pokroviteljstvo vsega nemštva, ki še živetari v naši kraljevini. Da je temu resnica, nam živc priča in dokazuje javni nastop socijalistov v naših obmejnih krajih. Vse kar ob meji misli, čuti in deluje na nemško plat, se zateka med naše socijaliste, ki znajo vse obmejno in državi naravnost nevarno nemštvo skriti pod svoj plašč na le za zunanost našemljene internacionala.

Večina socijalističnih voditeljev ter govornikov govori po svojih shodih krog Maribora, ob meji, na Muhi in na Koroškem v nemškem jeziku in nemškem protidržavnem smislu a la Wallisch v Mariboru ter znani in od nas že opisani Juhart na Koroškem. Da pa socijalistično glasilo vseh obmejnih socijalistov — mariborska, v nemškem jeziku in duhu pisana „Volksstimme“, zasleduje cilj ne-internationala, ampak nemštva, je jasno in nam bo pritril vsak, ki je imel priliko si umazati roke s tem lističem.

Ta odločno nemško-filni cilj socijalistične internacionala se je zagnusil celo vsem jugoslovansko mislečim socijalistom, ki so v novjšem času ostavili Kristana in njegovo internacionalno maškerado in si

osnovali novo takozvano Narodno-socijalistično stranko, ki se gleda s Kristanom in njegovimi sodruzi kot pes in mačka.

Pa mi bi se iz našega stališča niti ne zmenili veliko za čelni črni plašč, s katerim hoče internacionala ščititi nemštvo ob meji, ako bi ne poskušali socijalisti v zadnjem času pobasati v svojo internacionalno malho naših obmejnih viničarjev. S svojimi spletkarskimi hujskarijami so začeli puntati viničarje Slovenskih gorc na odločen boj proti gospodarjem in posestnikom obmejnih vinogradov. Tozadevno socijalistično šuntanje med viničarji pa ni samo v kvar in škodo našim vrlo narodnim posestnikom Slov. gorc, ampak je tudi v državnem oziru dokaj opasno, ker so se začeli družiti, organizirati in sklepati v skupno celoto tudi vsi oni viničarji, ki so bili za časa Avstrije strupeni nemškutarji in štajerčijanci. Vse te v kratki dobi naše Jugoslavije narodno indiferentne in mrtve ljudi skuša sedaj internacionala vzbuditi ne le samo na punt proti gospodarjem ter kruhodajalcem, ampak hoče v njih vzbuditi komaj potlačeni čut nemškutarstva pod krinko laži-internationala.

Naša dolžnost danes je, da opozorimo pravočasno našo jugoslovansko čutečo javnost in višjo oblast na nemškobudno rovarjenje internacionala med našimi obmejnimi viničarji v Slovenskih gorc, ki tvorijo precejšnji del obmejnega prebivalstva. Naše meje napram Avstriji še niso natanko določene, obmejna komisija še ni pričela s svojim določevanjem mej, torej je vsako šuntanje v nemškem smislu skrajno nevarno in opasno. V Mariboru in okolici delujoči internacionala ne gre toliko za povzdigo gmotnega stališča viničarjev, pač pa, da se podžge med bivšimi viničarskimi nemškutarji ter štajerčijanci komaj uspešani nemški čut. Dolžnost naših državnih oblasti je, da enkrat opozorjene na nemško-filno delovanje internacionala ob meji, odločno prepovejo socijalistom vse shode, agitacije in hujskarije med viničarji v Sl. gorc. Naše viničarje se mora organizirati, njih gmotno stanje se mora zboljšati — sploh doslej zanemarjeno viničarsko vprašanje se mora enkrat rešiti tudi pri nas, a ne na nemško-filno pobarvani podlagi državi nevarne internacionala, ampak na temelju jugoslovanstva in kršćanstva.

obsojalo celo narodno predstavnštvo, ki si je dalo duška v srditih izrazih odločne obsodbe nad korumpiranimi demokrati in socijalisti.

Demokrati pa ne stavkajo samo glede neudeležbe pri sejah narodnega predstavnštva, ampak tudi napram parlamentarnim odborom, kakor je ustavni odbor, ki ne more priti do sklepčnosti vsled demokratske obstrukcije. Ostali udje ustavnega odbora grozijo, da bodo sklepali sami, ako bodo demokrati nadaljevali z obstrukcijo.

Po Beogradu plavajo govornice, da se pripravljajo demokrati na odločen naskok na vlado, da jo strmoglavijo s preglasovanjem. Vendar vse te demokratske nakane bodo ostale brezsupešne, ker ima vlada večino, uživa zaupanje regenta ter naroda in stoji na stališču, da hoče vladati potom parlamenta. Radi parlamentarne večine, vsestranskega zaupanja in strogega parlamentarnega stališča je sedajna vlada trdna napram vsem spletkarijam in mahinacijam demokratov, ki so se že začeli zadnji čas celo plaziti krog regenta, da bi po stari navadi intrigirali tudi pri njem proti vladi.

Italija.

Zasedenje Skadra po Italijanih. Poveljnik zavezniških čet v Skadru, francoski general Debourt, je izročil po svojem odhodu mesto Skadranom, kakor to določa versailleska mirovna pogod-

ba. Navzlic temu so Skader po odhodu zaveznikov zasedli Italijani in se utaborili na gradu s topovi.

Nemčija.

Noske odstopil, to je najnovejši in zelo važni dogodek iz nemške politike. Sin priprostega delavca, sam tovarniški delavec, je prišel med revolucijo do najvišje moči v nemški državi. Pred vojno je bil državnozbornski poslanec socijaldemokratske stranke, med vojno je pripadal desnemu, patrijotičnemu krilu, ob prevratu je postal minister vojne, organiziral je nemško narodno brambo, v krvavih pouličnih bojih premagal komuniste in postal s pomočjo svojih zmagovitih bataljonov gospodar Nemčije. Mož pa ni opazil, da je samo figura, a oblast ima drugi. Sprejel je v svojo armado prejšnje cesarske čete in častnike bivšega cesarja Viljema, ki so mu zvesto služili, dokler je šlo zoper komuniste. Ko je pa izbruhnila revolucija monarhistov, so njegove čete odpovedale, deloma prestopale k upornikom, deloma se umaknile. Monarhisti niso bili poraženi vsled odpora vladnih čet, ampak vsled ljutega nastopa komunistov in pa, ker se jim južne države niso hotele pridružiti in ker je stavka delavcev naenkrat ustavila vsak promet. Monarhisti so se morali umakniti, komunisti so pa kot eno glavnih točk svojih zahtev postavili, da mora odstopiti minister Noske. Socijalisti so se udali, Noske je odstopil. To pomeni, da se je vlada na Nemškem pomaknila znatno bolj na levo — v smeri h komunistom. Sedaj bo pa vprašanje, kaj poroče k temu katoliški centrum, ki je bil doslej zastopan pri vladi? Ali bo hotel sodelovati še nadalje, ali pa se bo ustanovila nova vlada, obstoječa iz socijalistov in komunistov.

General Ludendorff je ubežal skrivaj na Svedsko.

Turčija.

Turško vprašanje povzroča gospodom od entente največje preglavice. Od začetka so bili mnenja, da mora Turčija izginiti iz Evrope. Toda sultan v Carigradu nikakor ni hotel spravljati svoje kovčke. Mož je pač predobro poznal evropske diplomate in vedel, da se s čakanjem marsikaj doseže. Im slednjič so gospodje ententari res opustili svoj načrt, da izženejo Turka iz Evrope. Niso se namreč mogli zediniti, komu naj dajo njegovo dedščino. Grkom je niso privoščili, Bolgarom tudi ne, med sabo tudi drug drugemu ni privoščil, slednjič so prišli na idejo, naj Carigrad zasede Amerika. Wilson se je pa za to čast odločno zahvalil, dobro vedoč, da bi imela Amerika od nje neprestane zadrege, a nobene koristi. Ker torej niso vedeli, kaj bi naredili s turško dedščino, so odločili, naj ostane Turek še nadalje v Carigradu. A nato so pa Turki mislili, da lahko greše na neednost ententarijev kolikor hočejo, ter so pričeli zopet klati Armence, ne na stotine, ampak kar na tisoče in na desetstisoče. To je pa zopet dregnilo Ameriko, ki se je vspricho teh grozodejstev postavila na stališče, da mora Turek na vsak način iz Evrope in lahko obdrži k večjemu še gospodstvo nad takimi kraji, kjer prebiva izključno turško prebivalstvo. Taki divjaki pa nikakor niso sposobni, da bi vladali nad deželami, kjer prebivajo tudi kristjani. Beseda je bila jasna in odločna, toda prišla je nekoliko prepozno. Med tem je namreč tudi Turek izprevidel, da ententa ni več ona zmagovita moč, kakor je bila pred letom. Po vseh premaganih državah se pričinja odpor onih sil, ki so bile pri moči med vojno. Na Nemškem je monarhistično gibanje izbruhnilo praveato revolucijo in je le malo manjkalo, da ni postalo zmagovito. Najbrže ni slučaj, ampak notranja zveza, da je ob istem času, ko je na Nemškem izbruhnila ustaja generalov bivšega cesarja, tudi na Turškem po vseh deželah izbruhnil upor zoper entento. Italijani, ki so si hoteli nadrobiti kose Male Azije, so bili tepeni, kakor vedno, ter so tekli nazaj prav do morja. V Evropski Turčiji se je postavil neki turški general in ne pustil, da bi Tracijo zasedli Grki, Francozi v Siriji se bojujejo hlabro, a so preslabi in prosijo nujno pomoči. Najbolj v zadregi so Angleži, ki so pogoltnili največje kose Turčije in se sedaj boje, da izgube vse in povrhu še izbruhne upor v Indiji in v Egiptu, s čimur bi bila angleška svetovna moč pri kraju. Ententa je res vedno bolj v škripeh. Jadranskega vprašanja ne more rešiti, a sedaj ima naenkrat še veliko zadrege s Turčijo in z Nemčijo obenem.

Rusija.

Ruski boljševiki so začeli ofenzivo proti Poljski. Boljševiki so napadli poljske postojanke z oklopnimi avtomobili in tanki. Najhujša bitka se je pa razvila v odseku Zviskole. Po poljskih poročilih je bil boljševiški napad odbit s porazom za boljševike, ki so imeli veliko žrtev na ujetnikih in materialu.

Iz Ukrajine prihajajo vesti, ki poročajo o zavzetju Mohileva, ki je sedež ukrajinske vlade, po boljševikih. Ukrajinska vlada je baje pobegnila v Besarabijo.

Sovjetska Rusija pripravlja tudi napad na Finsko, ker zbira močne čete ob Lagoškem jezeru.

Dnevne vesti.

U. g. vojni superijor Rant je premeščen iz Maribora v Prekmurje s sedežem v Radgoni.

Kmetски upor med Cmurekom in Radgono ni bil tako velik kakor je poročala „Jugoslavija“. Mrtvih je bilo vsega skupaj le kakih 6 oseb. Da so se nemški kmetje, tik ob naši meji uprli,

Politčne vesti.

Jugoslavija.

Zadnja seja narodnega predstavnštva bi naj bila skupen nadstrankarski protest proti italijanskim zahtevam glede jadranskega vprašanja. Predsednik parlamenta Pavlovič je pred sejo pozval celokupno narodno predstavnštvo, naj se udeleži te seje. Temu pozivu so se odzvali vsi klubi in skupine razven demokratov in socijalistov. Tudi dr. Smodlaka, ki je vedno govoril o manifestacijski parlamentarni seji napram italijanskim zahtevam v Jadranu, tokrat ni bil navzoč, dasi je sam še danes mirovni delegat v Parizu.

V zadnji protestni seji narodnega predstavnštva je nastopil kot govornik namestnik ministra zunanjih zadev dr. Spalajkovič, ki je povdarjal resnost sedanjega položaja, ki zahteva nadstrankarskega, skupnega delovanja. Spalajkovič je tudi naglašal italijanski očitak, češ: Srbi se ne brigamo za Jadran! Radi tega očitka moramo odločno protestirati in si biti edini glede jadranskega vprašanja.

Ker so demokrati in socijalisti obstruirali celo zadnje protestno sejo državnega zbora, so jasno dokazali, da jim ni mar niti za naše najbolj skeleče rane, ampak samo za strankarsko nadvlado. To nečuvno postopanje demokratov in socijalistov je

ni nobena čuda. Avstrijska vlada je s silo odvzela kmetom kar en dan polovico živine. Gradec in Dunaj gladujeta, radi tega sedaj take rekvizicije na nemški strani. In pri nas se še vedno najdejo ljudje, ki radi edinozveličanega nemštva škilijo čez mejo. Menda si želijo vrnitev dobe rekvizicij!

Demokratska glasila jadikujejo, da v Sloveniji ni živil. Uprašamo: Kedo je pa izvozil v tujino tisočere vagone prehrane že samo mimo Maribora? Ni li to bila prejšnja demokratsko-socialistična vlada. Sedanja vlada je prevzela prazna skladišča, pa že koj pri prvem nastopu je prepovedala vsak izvoz živil iz Jugoslavije v inozemstvo. Seve po demokratih in socialistih izpraznjena skladišča in zaloge se ne morejo napolniti v par tednih. Dejstvo pa je, ako bi bila demokratsko-socialistična vlada še nekaj mesev ostala na krmilu, bi stala danes Slovenija pred katastrofo gladovanja. Glede prehrane si bomo opomogli in deloma popravili, kar so zagospodarili Kramer—Žerjav, Kristan—Bukšeg, a to ne bo zasluga demokratov in socialistov, ampak sedanje vlade, kateri sta dom in narod prva ter glavna skrb.

Brez žida ne gre. Tovarno za izdelovanje usnja Josipa Pirh v Ptujju je kupila družba gospodov dr. Fermeve, dr. Pirkmajer, Potočnik, Čuček itd., seveda čifuta tudi ne sme manjkati, pridružil se jim je še tudi nemški žid Ettinger. Ali bi se ne bi bilo moglo najti Slovenca, ki bi bil sprejet v to družbo? Po drugod iztirajo Jude, jim onemogočujejo umazano obrt, a pri nas se jih pa sprejema z velikim zadovoljstvom kot kompanjone. Narobe svet!

Mariborske vesti.

Pogreb rajnega g. dr. Stegenška v Mariboru se je vršil preteklo nedeljo ob pol 2. uri popoldne iz stanovanja na glavnem trgu v Alojzijevo cerkev. Sprevod je vodil sam prevz. škof ob asistenci g. kanonikov, mariborske duhovščine in bogoslovcev. Od Alojzije cerkve, kjer so se pele večernice, je spremljal v. o. g. stolni župnik in duhovščina na pokopališče. Ob odprtem grobu se je tu poslovil od predragega nam sobrata g. stolni župnik Moravec. Sv. maša zadušnica za † Avguščina se je darovala v stolni cerkvi v ponedeljek ob 7. uri zjutraj.

Javna študijska knjižnica v Mariboru. Velike knjižnice na Dunaju in v Gradcu, ki so deloma obogatele na naš račun, so nam postale nedostopne, knjižnice v Ljubljani in v Zagrebu še domačim potrebam komaj zadostujejo, tako je tukaj ob meji znanstveno delo brez knjižnice skoraj nemogoče, pa tudi širje in pouka želino občinstvo pogreša knjižnico za različne stroke. Zlasti je žalostno, da nimamo niti svojih lastnih tiskovin, ki so v prejšnjih časih izšle v Mariboru, kar so zanemarili naši predniki, zanašajoč se na Gradec in Dunaj, moramo popraviti mi: v Mariboru je javna študijska knjižnica tako potrebna, kakor studenec pri veliki hiši. „Zgodovinsko društvo“ že 16 let dela priprave za to in je nabralo že precejšnjo zbirko knjig vsakovrstnih strok. Deželna vlada za Slovenijo je načeloma knjižnico „Zgodovinskega društva“ že kmalu po državnem prevratu priznala kot javno, manjkalo je le primernih prostorov. Upamo, da se tudi temu v kratkem odpomore. Da se ta knjižnica izpopolni, prosimo vse rodoljube, da odstopijo tej javni knjižnici v Mariboru svoje knjige, ki jih lahko pogrešajo. Večkrat so v starosti, ob selitvi ali v slučaju smrti knjige le balast, ki pridejo kot malovredna šara celo v roke raznim kramarjem. Odstopite te knjige za javno knjižnico. Sprejemajo se knjige in časopisi v vsakem jeziku in vsake vsebine, zlasti so pa potrebne znanstvene in pa starejši slovenski časopisi, bodisi politični, leposlovni ali poučni. Vse pošiljate se naj pošiljajo na „Zgodovinsko društvo“ v Mariboru, Koroška cesta 10. Eventuelno odvišni izvodi se odstopijo drugim knjižnicam, zlasti gimnazijski knjižnici v Prekmurju. Javna knjižnica v Mariboru bo pa državna last. — Zgodovinsko društvo.

Se enkrat pokopališče. V zadnjem listu že smo poročali, da se po soglasnem sklepu mestnega sosveta zapre pobreško mestno pokopališče, ker je pre malo in nima prihodnosti in ker od nobene oblasti za stolno in frančiškansko župnijo ni odobreno. Rabilo se je dozdej za ti 2 župniji popolnoma protipostavno in proti svoječasni pogodbi, ki sta je sklenila stolna župnija in mestna občina glede tezenskega pokopališča. „Marburgerco“ grozno razburja, da se je ta protipostavnost in čisto navadna krivica enkrat odpravila. Ta sklep je seveda zakrivil klerikalni vladni komisar in sosvet. Pač čudno, da vladajo v sosvetu „klerikaleci“, ko pa imajo v njem le 1 zastopnika, med tem, ko sedi v sosvetu 8 demokratov in Nemcev. Mi res ne razumemo, kako more 1 klerikalec prevladati 8 nasprotnikov! Seveda v sosvetu se je glasovalo le za pravico in sklep za upostavitve pravice se je storil soglasno, ker so sosvetniki pravično misleči možje, ne pa krivičniki, kakor marburgerčin dopisnik. Dopisnik prinaša tudi čisto navadno laž, da je pokopališče neslo občini 100.000 K. Odkod jih naj dobi? Za grobove se plačuje 60 do 80 K. Če vzamemo, da je bilo iz stolne in

frančiškanske župnije na to pokopališče letno do 500 pogrebov, se je dobilo grobnine do 35.000 K. Ako so se grobnice dražje prodajale, to nič ne spremeni, ker grobnice so stale tudi veliko. Cuvajti, pokopič, vzdrževanje pokopališča pa tudi niso zastoj. Pozivljemo dopisnika, da Mariborčanom nekoliko pojasni, kaki škandali so se godili na tem pokopališču pri prekopavanju grobov. Mariborčanom bodi lajše stali pokoncu, če bodo slišali te reči! Posebno še naj pove, da je pokopališče na eni strani popolnoma brez ograje, da imajo psi in druga živina popolnoma prost dostop! Naj bi bilo cerkveno pokopališče v takem stanu, kako vpijete bi nastalo po mestu! Sicer pa dopisnik in njegovi čitatelji naj bodo zadovoljni, če cerkev ne zahteva od občine odškodnine za napravljeno škodo. Izgovor, da na tezenskem pokopališču ni mrtvašnice in drugih stavb, ne drži, ker je ravno mestna občina kriva, da jih ni. Mestna občina naj izpolni sklenjeno pogodbo in na Teznu bodo naenkrat vse potrebne stavbe. Do takrat pa se naj rabi mrtvašnica na starem župnijskem pokopališču, kakor je bilo l. 1914 izrecno dogovorjeno.

Kake gospodične še imamo pri izdaji potnih listov! Moral sem si slučajno iti po potni list k tem ljubeznjivim gospodičnam. Ko pridem blizu, kaj slišim! Gospodične so govorile med sabo v blaženi germanščini. Seveda sem moral toliko časa počakati, da so s gospodične pomenile, potem sem še le prišel na vrsto. Med tem pomenkovanjem so padle iz ust tamošnje gospodične besede: „Ich hab' mit den Arbeiter-töchtern nie verkehrt, denn es wär' auch unter meiner Würde.“ Hudirja, kako me je to pogrelo. Jaz pa mislim, da bi bilo lahko ravno nasprotno, kajti vsak pošten človek bo gotovo višje cenil delavke, kakor pa take gospodične, katere ne znajo drugega čisto nič, kakor malo s enilom mazati po šablona in pa po ulicah promenirati. In take gospodične se še računijo k inteligenci! Malo več olike in novodobnega duha pa bi tudi od kontoristinj smeli pričakovati.

„Marburgerca“ in nemško uradništvo na magistratu. Zoper nemško uradništvo na magistratu je nebroj pritožb, ker uradništvo ne zna slovenski. Zadnji čas je celo „Delavec“ zahteval močno metlo, da se izčisti magistrat. To je tudi zahteva narodno čutečih JDSarjev. Če pa bi novi vladni komisar vzlet tako metlo v roke, potem pa je po „Marburgerci“ to seveda „klerikale Gewaltherrschaft.“ Pribijemo, da je ta „Marburgerca“ zdaj nemški pisano glasilo JDSarjev. Tisti ljudje torej, ki v „Delavcu“ kričijo po metli, jo v „Marburgerci“ obsojajo in smatrajo eventuelno odstranitev nemških uradnikov za navadno preganjanje in uradnike za „mučenike“, ki trpe radi svoje narednosti! Radovedni smo, če bo „ultranarodni“ „Delavec“ urednika svoje sestrice radi tega prijel za ušesa. Dozdej ga še ni, ker si ga ne upa, kajti lahko bi se zgodilo, da bi pri tem položil svojo roko na svojega zaščitnika dr. Pfeifferja, ki je postal naenkrat slovensko-nemški žurnalist! Demokrati so pač po večini neznačajni politični kamelioni.

Dr. Pfeiffer je zašel med žurnaliste. Od vodstva mariborskega magistrata odslovljeni dr. Pfeiffer se je spustil na polje žurnalistike. Skrupal je najprej člančič v blaženi nemščini za „Marburgerco“, v katerem žeha svojo čast in poštenje — blagor mu, kdor verjame, ker Pfeifferju smo dokazali, da mu je resnica — španska vas. Pfeifferjev nemški članek so preobrnil v slovenščino in ga obelodanili v „Delavcu“, ki je brez urednika, in celo v „Jugoslaviji.“ Če misli Pfeiffer, da je s svojo čorgarijo pokazal svojo duševno zmožnost na polju žurnalistike, se moti. Človek, ki si mora prepevati po listih sam svojo čast, z njim gre h koncu, kakor s Pfeifferjevo pametjo.

Pfeifferjev drobiž in ovadba na finančno oblast. Sam delegat za finance v Ljubljani je ustavil svoj čas Pfeifferjev drobiž, ker ni bil podprt. Ko je založil odslovljeni Vilko dvestotisočkov za mariborski denar, je tudi postal prometno veljaven. Ta denar je potem zaklenil v svojo in blagajno pri knjigovodstvu. Kaj je nameraval s tem neprijavljenim denarjem, ne vemo. Vendar človeku, kateremu je celo na vladnokomisarskem mestu resnicoljubje deveta briga, mu tudi glede neprijavljenega donarja ni verjeti. Radi tega, se ga je ovadilo na finančno oblast. Vöchlerjev tozadevni zapisnik bomo objavili, da bo javnost spoznala kak finančni ženi in poštenjak je bil naš Vilko. S tožbami pa je naš Pfeiffer doslej pogorel dosledno, bo gotovo tudi pri Vöchlerju. Sploh pa Pfeifferju niti verjeti ni, da bi bil tožil. Imamo tozadevne izkušnje izza dobe „Novic“. „Stražo“ naj toži naš pošteno resni soljbnil Vilček, pa se ne upa v dvoboj ker nima oficirske časti.

Primarij dr. Ivo Matko se je preselil iz Stolne ulice v Slovensko ulico št. 4.

Umrli v Mariboru: Dne 21. marca: Ussar Uršula, mestna uboga; Dne 22. marca: Ivan Govejšek, poljski dninar, Brunner Marija, brez posla, Krajnc Jakob, kaznjeneč; dne 23. marca: Hinterholzer Engelbert, črkostavec, Plišek Marija, soproga kovača.

Škrob (štirka), 4 vagone, 1 kg po 20 K od postaje prodajalčeve, je oddati. Reflektanti naj se javijo v trgovskem gremiju v Mariboru.

Izgubil sem v soboto, dne 27. marca ob 11. uri pred Cirilovo tiskarno v Mariboru črno usnjata denarnica, v kateri je bilo 2 bankovca á 100 dinarjev, 1 turška srečka (01,220.052) in 5 dobrodelnih srečk ter 1 bon á 400 K. Pošten najditej naj odda vse v tajništvo Slov. Kmetisk

Zveze v Mariboru (Cirilova tiskarna). Friderik Kebrič, Sv. Jakob v Sl. gor.

Slovensko mestno Gledališče.

Repertoire tekočega tedna:

v torek, dne 30. marca: „Kristova drama“, abonem. A 31;
v sredo, dne 31. marca: „Kristova drama“, ab. B 32.
V nedeljo 4. aprila pop. Kristosova drama. Ljudska predstava. Zvečer Hasanaginica. Ab. A-32.
Ponedeljek 5. aprila, pop. Kristova drama. Ljudska predstava.
V torek, 6. aprila: Gospodje sinovi. Ab. B. 33. V četrtek 8. aprila: Velika srenja. Ab. A. 33.

Dopisi.

Pobrežje pri Mariboru. Prostovoljna požarna bramba na Pobrežju je imela na praznik, dne 25. t. m. svoj 15. letni občni zbor. Izvolil se je za dobo 2 let sledeči odbor: Slokan Ivan, posestnik, načelnik; Ribič Franc, mizar, načelnikov namestnik; Stržina Karl, črkostavec, tajnik in blagajnik; Wagner Fran, železničar, nadzornik oprave; Fišer, Kmetič in Senekovič, pregledovalci računov. Društvo šteje okrog 30 izvršujočih članov in je včlanjeno pri Jugoslovanski gasilski zvezi v Ljubljani. To vrlo delujoče društvo se toplo priporoča vsestranski podpori, posebno še za to, ker namerava letos postaviti nov železni plezalni stolp.

Krčevina pri Mariboru. V ponedeljek, dne 15. t. m. smo položili na pokopališču v Pobrežju k zadnjemu počitku pridno mladenko Miciko Kolar, edino hčerko žel. sprevodnika in posestnika v Zbigovcih Jakoba Kolar. Umrli je v cvetu svoje mladosti na posledicah španske. Rajna je bila up in ponos svojih staršev, ubogljiva ter vneta učenka za zvišek svoje izobrazbe. Na svidenje nad zvezdami!

Muta. Zvedeli smo, da se za službo mostarja na Muti poteguje sin nekega zagrizenega Nemca, ki je za časa vojske očitno molil za zmago zoper Windische, Serben und Russen ter še sedaj spada med glavne nemške zagarje Dravske doline. To dejstvo seveda prav nič ne moti nekega naddemokrata, da bi ga najtopleje ne priporočal. Zakaj neki, ali res nikdo drugi ni sposoben za to mesto, nego zagrizeni Nemeč? Tega sicer ne moremo trditi, ali ker je ta narodni demokrat v trgovski zvezi s prošnjikovim očetom, zato je pač njegov sin najsposobnejši. Žalostna nam majka, katere najnarodnejši sinu prodajo svojo narodnost za par hlovdov lesa. Glavarstvo pa opozarjamo, da najodločneje protestiramo proti vsakemu nemškemu mostarju.

Iz ormoškega okraja. V „Novi Dobi“ beremo, da je občinska hranilnica v Ormožu, ki je pupilaren zavod za celi okraj, zaradi podpisa dvainpolmilijskega vojnega posojila zašla v kalamitete. Da je pri morana odpisati vse rezerve, ne bode leta in leta izkazala nobenega čistega dobička in sanirati jo mora občina, če deficit znaša eninpolmilijsko kron. Krivdo valijo na bivšega tajnika, ki zahteva penzijo, ker se ga je odpustilo iz službe. Krivijo pa tudi blagajnika, ker on kot član direktorija nekoč ni kimal demokratom in je glasoval nasprotno. Zastopniki kmetijskih občin so po prevratu in tudi pozneje opozarjali demokrate in vladnega komisarja na visoko vojno posojilo in na morebitne krivice. Za odgovor pa so dobili besede, da je hranilnica v redu, češ, podpis vojnega posojila je zakrivila poprejšnja vlada in to tudi pri drugih enakih denarnih zavodih. Naenkrat pa kričijo demokrati: „Primito tatú!“ Oni že vedo zakaj!! Kmetško ljudstvo se zanima za občinsko hranilnico, v katero nalaga denar mladoletnih iz celega okraja. Po prevratu so demokrati svojevoljno postali gospodarji hranilnice, zastopnike kmetijskih občin pa so izrinili. Za protiuslugo sedaj zahtevajo, naj kmetje še znanprej vlagajo denar mladoletnih v ta zavod in s tem podpirajo demokratsko politiko. Tega pa ne! — Ustanovimo si takoj lastno pupilarno varno hranilnico kmetijskih občin, kajti stanje občinske hranilnice je po mnenju demokratov nevzdržljivo.

Razne novice.

Nemčija izroči vse orožje. Spričo zadnjih revolucijskih dogodkov v Nemčiji se bo ententa na prihodnji konferenci bavila z nujnim predlogom Francije, da se Nemčijo popolnoma razorožijo. Oddati bo morala v najkrajšem času večinoma vse topove, strojne puške in gotovo število vojaških pušk. Pustiti se namerava Nemčiji le, toliko orožja, kolikor ga bo neobhodno potrebovala za vzdrževanja notranjega reda.

Največja palma v Evropi. V bližini Hanovra na Nemškem so posekali 107 let staro in 34 metrov visoko palmo, ki je pač največje drevo te vrste v Evropi. Listi tega orjaškega drevesa so do 3/4 m dolgi.

Prireditve.

Sv. Andraž v Slov. gor. Tukajšnje izobraževalno društvo vprizori na velikonočni ponedeljek popoldne po večernicah v svojem društvenem domu tridejansko igro „Sinovo maščevanje“ s sodelovanjem cenjenega učiteljstva in dijaštva. Nastopijo tudi igralci od Sv. Antona z vprizoritvijo tridejanske šaloigre „Trije tički“ in antonjevski pevski zbor. Na veselo svidenje!

Mala naznanila

Razna:

Kupi se:

Velika in manjša posestva gozdovi, vile in vinogradi na deželi. 256

Prodajo se:

Gostilna, 2 minuti do farne cerkve, 4 oralov posestva, 8 krave, konj, sposobno za mesarja ali peka, cena 300.000 K.
Posestvo, 15 oralov in sicer 2 in pol orala vinograda, ostalo njive, travniki in gozd.
Gostilne, hiše itd. pri pisarni nepremičnih **ZAGORSKI Maribor**, Färbergasse 8.

Stanovanja

na deželi oziroma hiša z nekoliko zemljišča vzajem v najem kjerkoli v Sloveniji. Predpogoj je 4-5 sob in pritlikline. Dopolni se prosijo pod dobra najemina na ANONČNO EKSPEDICIJO, Al. Matehč, Ljubljana, Kongresni trg 1/L. 261

JOSIP NEKREP

tesarski mojster in stavbeni podjetnik v Mozartovi ulici 59 v MARIBORU

se proroča za popravila in za napravo novih stavb za točno izvedbo

URE

vsake vrste se sprejmejo v popravilo. Postrezba točna. Cene zmerne

Jan Ignacij, Maribor Glavna pošta, 2. nadst., levo.

Slovinci širite „STRAZO“

Kupi se:

Kupujem

po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. Viktor Glaser, lesna trgovina v Rušah pri Mariboru. 1796

Kolo

dobro ohranjeno, se kupi takoj. Naslov v upravnistvu lista. 229

2 para volov, ki so vajeni vožnje v planini, kupi Matija Obrani, Maribor, Fischergasse 9. 259

Proda se:

Dve hiši dvojenadstropni, sposobni za vsako vrsto, novo zidani ležeči na vegalu proda J. Nekrep, Mozartova ulica 59, Maribor. 211

Trapist-sir

prvovrstne kakovosti prodaja in razpošilja proti poštnem povzetju MATIJA LAH, MARIBOR, Glavni trg št. 5. 189

Gramofon še dobro ohranjen, se prodaja JOŽEF STUHEC pri sv. Tomažu pri Ormožu. 282

Deteljna semena

prodaja FERDO HARTINGER, Aleksandrova cesta 29, Maribor. 260

Enonadstropno hišo

z velikim dvoriščem in velikim vrtom (14 strank) na prometni Tržaški cesti v Mariboru prodaja Oblastveno koncesijonirana posredovalnica za obrat z zemljišči KAREL TROHA, MARIBOR, Aleksandrova ulica 80. 263

Tomasović & Visković

veletrgovina z vinom in žganjem Zagreb, Palmotičeva ul. 22

Telefon 12-58

Brzjavari: „Tomavis“

priporoča svoje bogato skladišče zajamčeno naravnih, izvrstnih, dalmatinskih, hrvatskih, srbskih in banatskih vin in prave bosanske slivovke. Naročbe v Zagrebu, kakor tudi vse od zunaj se izvršujejo takoj in z največjo natančnostjo. 252

Naznanjam da

imam na prodaj velikih samostojnih štedilnikov 1 m. široke plošče na 4 lukaje, zelo močno in moderno železo. Kdor potrebuje, naj si ogleda pri Franc Kropi, lončar, Krčevina št. 189, Maribor. 241

Velika vinska

preka se prodaja, Rogozna 15, Hoče. 257

Alojzij Gnušek

kom. skladišče Maribor, Glavni trg 6. 1 srajca, lepo pisana z ležečim ovratnikom, dobro šivana 1 komad 85 K, 1 p. črnih ženskih nogavic 38 K, trgovcem popust, črn in bel sukanec po dnevnih cenah.

Službe:

Nadglednik

se išče za

tvornico apna

Ponudbe pod šifro „Nadglednik 852“ na Blocknerjev anončni zavod, Zagreb, Jurjevska 31. 254

Viničar

s 3 do 4 delavskimi močmi se pod dobrimi pogoji takoj sprejme pri Dr. Raspoč, Aleksandrova cesta.

Išče se zanesljiva dobra

kuharica s dolgoletnimi spričevali v trajno službo. — Primarij Dr. IVO MATKO, Maribor, Slovenska ul. 4. 265

Oskrbnik z večletno

prakso želi priti na kakšno večje posestvo. Naslov Franc Karl, Fala. 270

PRVA SLOV. BRIVNICA

Aleksandrova (Tegethofova) ul. 22 (preje g. Gredič)

se slavnemu občinstvu priporoča. Za točno in čisto postrezbo jamči

FRAN NOVAK, BRIVEC.

Bakrenih KOTLOV

vseh

vrst, za perilo, za kuhanje

žganja, malih za polento in raznih drugih je došlo skoraj iz prvovrstne največje Evropske tvornice, od katere imamo glavno zastopstvo za vso Jugoslavijo. — Naročbe prejemamo v predbilježbo po najnižjih dnevnih cenah. — Materijal zajamčeno prvovrstni. —

Naročbe prosimo nasloviti na

„Metallum“ a. d.

za promet železa, kovin in tehničnih proizvodov Zagreb, Ilica 112.

TELEFON 21-09.

BRZOJAVI: „METALLUM“.

Oprav. štey. A VII. 129/20.

Poziv

na nepoznane dediče.

Ignacij Vidovič, gostilničar v Seiersbergu, Mittelstrasse štey. 134, pošta Strassgang, je umrl dne 31. januarja 1920 in ni napravil nobene vporoke ali testamenta.

Ako je kaj dedičev, sodnji ni znano. Določa se gosp. dr. Kvidon Baltinester, odvetnik v Gradcu, Schmiedgasse 29 za oskrbnika zapuščine. Kdor je upravičen do zapuščine, naj to naznani

v teku enega leta

začenši od današnjega dneva spodaj imenovanemu sodišču ter naj dokaže da ima pravico do zapuščine. Po preteku tega roka se bo zapuščina, v kolikor so zahteve dokazane, izročila, ako se pa to ne zgodi, pripade zapuščina v prid državi. Okrajno sodišče okolica Gradec, oddelek VII., dne 15. marca 1920.

Gospodarska zadruga za Prekmurje,

Mursko polje in Slovenske gorice

F. Z. Z. O. Z.

prodaja razne manufakture za moške in ženske obleke, vseh vrst špicerije, čevlje, usnje, deske, stavbeni les in poljedelske stroje.

Kupuje pšenico, žito, koruzo, ajdo, proso, oves, kože, sploh vse kmetske pridelke.

Posreduje pri nakupu večjih poljedelskih strojev, kakor parnih mlatilnic in motorjev

Pravico kupovati in prodajati zadrugi imajo samo člani.

Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni v Gornji Radgoni in pri vseh podružnicah.

Glavna trgovina in pisarne v Gornji Radgoni.

Podružnice: Gornja Radgona, Murska Sobota, Cankova, Dolnja Lendava, Radgona, Križevci pri Ljutomeru, Beltinci. 259

OTVORITEV GOSTILNE

Čast mi je naznaniti cenj. občinstvu, da sem kupila in otvorila gostilno F. Marčić poprej Sošterič, Mlinska ulica štey. 15, Maribor.

Prizadevala si bom kar najbolje zadovoljiti vse cenj. goste z dobro pijačo ter mrzlimi in toplimi jedili. Zlasti priporočam izborna stara in nova, bela in rdeča biseljska vina lastnega pridelka. Cenj. gostom je na razpolago lep prostoren vrt ter dobro urejeno kegljišče. Na hrano se vzamejo tudi abonenti. Za mnogobrojen obisk se najtopleje priporoča ANA ŽIČKAR, gostilničarka.

Veletrgovina

Ludovik Kuharič Ormoz

nudi svojo

veliko zalogo vsakovrst-

nega modnega, manufaktur-

nega blaga, platna itd. Nadalje

priporoča vedno sveže špicerijsko blago,

moko, olje. Nakup in prodaja poljedelskih

pridelkov. Dobava vsakovrstne železnine,

traverz, cementa, kakor tudi poljedel-

skih in drugih strojev. — Uvoz in izvoz

vseh vrst rezanega in stavbenega

lesa. — Lastna motorna žaga.

Glavna zaloga delniškega

(((piva)))

Čevlje Najceneje!

obleko

Solidno! perilo

potne košare, torbice za trg in raznovrstne drobnarije priporoča

Jakob Lah

Glavni trg 2, Maribor.

Okrožni zdravnik Dr. Kamilo Morocutti

bivši večletni sekundarni zdravnik na kliniki za notranje bolezni, na ženski kliniki in na kirurški kliniki v Gradcu, ordinira v 251

ŠT. ILJU v SLOV. GOR. vsak dan od 8-12. ure dopoldne.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube našega iskrenš ljubljenega soproga, očeta, starega očeta, strica, itd.

Simona Stupan

posestnika v Bohovi, izrekamo tem potom vsem soročnikom, prijateljem, znancem in blagim sosedom našo najiskrenejšo zahvalo. Zlasti zahvalimo č. g. nadžupnika in dekana Adama Grušovnik, č. gospoda Franca Polak in Jančkota Kljun in vsem tistim, kateri so rajnemu iskazali zadnjo ljubečav ter ga spremlili k večnemu počitku. Končno zahvalimo pevski zbor ter povodjoo g. Sterleta za žalostinko ob odprtem grobu. Dragega rajnega priporočamo v molitev in blag spomin.

Bohova, dne 26. sušča 1920.

Žalujoči ostali.

PRIMARIJ DR. IVO MATKO

v MARIBORU, Slovenska ulica (Burggasse) štey. 4

ordinira od 12.—1/21. in od 1/23.—4. ure. Telefon št. 369. 264

Inserirajte v „Straži“!